

I With or Without Me

We hadden een ontbijtbar in ons huis, en toen mijn pa en zijn vrouw Donna die dag – 18 december 2013 – op bezoek kwamen, gingen we daar op krukken omheen zitten om te horen wat hij te zeggen had. Ik had me grote zorgen gemaakt sinds hij had gezegd dat hij vanuit Sunderland naar ons toe zou komen voor een gesprek. Dat kon niet goed zijn.

Brian, mijn pa, is een gepensioneerde politieman. Hij is niet zo'n prater. Dat ben ik eerlijk gezegd ook niet. Het is geen man die zich snel kwetsbaar zal opstellen, en dat heb ik van hem geërfd. Waar ik vandaan kom, het noordoosten van Engeland, blijf je als het tegenzit gewoon je ding doen. Ik kan me niet herinneren dat het ooit anders is geweest.

Ik heb een behoorlijke emotionele intelligentie, vind ik. Maar ik ben emotioneel intelligent voor anderen, niet voor mezelf. Dat is gewoon hoe ik ben. Ik wil anderen helpen, maar ik ben er niet goed in om zelf hulp te aanvaarden. Ik wil de problemen van anderen oplossen, maar ik bouw altijd muren om mezelf.

Mijn problemen zijn mijn problemen, en jouw problemen zijn ook mijn problemen. Zo zit ik in elkaar. Misschien is dat waarom het vaak onrustig is in mijn carrière. Ik pieker over kleine dingen die anderen irrelevant vinden. Misschien heb ik daarom weleens het gevoel dat mijn carrière een poging is om het ongelijk van bepaalde mensen te bewijzen.

Ik ben een merkwaardige combinatie van elementen. Ik heb geen gebrek aan zelfvertrouwen. Ik kan goed voetballen. Misschien zien veel mensen me alleen als een harde werker, en het maakt me trots als ze weten dat ik mijn talent optimaal heb benut. Maar mijn spel bestaat niet alleen maar uit veel lopen. Er is meer, veel meer. Je speelt niet voor Liverpool en het Engelse elftal omdat je veel meters aflegt tijdens de wedstrijd.

Maar ik hoor ook vaak een stemmetje dat zegt dat ik alle loftuitingen en complimenten niet heb verdiend. Als ik als speler van Liverpool een trofee in de lucht mag steken, denk ik dat Jürgen Klopp dat eigenlijk zou moeten doen, of dat ik de eer moet delen met James Milner.

Want het gaat altijd om het collectief. Niemand heeft die prijs in zijn eentje voor ons gewonnen. Waarom zou ik de beker dan in mijn eentje in ontvangst nemen? Ik heb geprobeerd de *boss* de beker van de Champions League te laten optillen toen we in 2019 Tottenham hadden verslagen in Madrid. Hij had ons de weg gewezen op onze reis en we hadden hem allemaal gevolgd. Maar hij wilde er niet van weten. Ik vroeg Millie of hij met me op het podium wilde staan, maar die reageerde net zoals Klopp.

Ik wilde dit boek eigenlijk *With or Without Me* noemen [Met of zonder mij], want dat is wat ik vind van alle prijzen die Liverpool de afgelopen jaren heeft gewonnen. Die zouden ze zonder mij ook hebben gewonnen. Ik ben geen speler als Luis Suárez of Steven Gerrard of Virgil van Dijk of Mo Salah. Ik ben niet verantwoordelijk voor het succes. Natuurlijk, ik lever een bijdrage, maar ik ben niet de doorslaggevende factor als we winnen. Zo heb ik het altijd gezien. Dat is niet veranderd in de loop van mijn carrière als profvoetballer.

Als ik geen aanvoerder was geweest, of als ik niet voor Liverpool had gespeeld, hadden ze nog altijd al die prijzen gewonnen. Zo zie ik het. Het zou kunnen dat ze me een goede aanvoerder vinden, maar het was onvermijdelijk dat er onder Klopp goede dingen zouden gebeuren. Hij kwam hier in oktober 2016 met

een visie. De spelers die er al waren gingen erin mee. Hij heeft de jongens die hier zijn gebleven beter gemaakt en de nieuwe spelers die naar de club kwamen naar een hoger niveau getild.

Zeker, ik heb de aanvoerdersband voor hem gedragen. Maar hij had ook Millie aanvoerder kunnen maken en ik had kunnen vertrekken. Dan zou Liverpool net zo succesvol zijn geweest, vanwege de onbegrensde ambitie en het zelfvertrouwen waarmee Jürgen het team verriekte. Misschien dat ik mezelf hiermee tekort doe, maar zo voel ik het echt.

Toen ik in juli 2015, nadat Stevie naar LA Galaxy was verkast, werd aangesteld als aanvoerder van Liverpool, wist ik dat ik het niet net zo kon doen als hij. Stevie kwam zelf uit Liverpool en had een unieke, intense connectie met de club. Ik wist dat ik in de voetsporen trad van legendes als Emlyn Hughes, Phil Thompson en Graeme Souness, maar ik wilde mezelf niet met hen vergelijken. Ik moest het op mijn eigen manier doen.

Maar hoe? Ik wist in elk geval dat ik alle jongens kon helpen in de kleedkamer. Gewoon door er altijd te zijn. Ik wilde iemand zijn op wie ze konden vertrouwen, iemand die ze altijd konden opzoeken als ze ergens mee zaten. Ik ben enorm begaan met mijn teamgenoten. Zo ben ik altijd geweest.

Dat was mijn bijdrage als aanvoerder. Ik wist dat ik het beste in iedereen naar boven kon brengen, zowel op het veld als erbuiten. Ik kon met iedereen contact maken. Ik was niet de superster van het team. Ik wilde alle jongens de kans geven om hun topniveau te halen. Ik wilde dat ze wisten dat ik net zo was als zij. Dat ik niet op een voetstuk stond. Dat ik benaderbaar was.

Dat is wat ik altijd heb gewild: de andere spelers helpen een echt team te worden, zodat we samen succes kunnen hebben. Ik wil jongens helpen beter te worden. Ik wist toen ik het aanvoerschap overnam dat ik Stevie en wat hij had bijgedragen nooit kon vervangen. Dat was ook niet mijn ambitie. Ik wist dat ik mezelf moest zijn en dat ik een belangrijke eigenschap te bieden had: dat ik altijd voorrang gaf aan de belangen van anderen.

Stevie had dat trouwens ook gedaan, en daarnaast was hij ook nog eens onze talisman.

Dat is ook een contradictie in mij: ik vind het niet fijn als ze me prijzen als een echte leider, en toch heb ik altijd willen leiden. Ik heb leiderschapskwaliteiten. Ik was aanvoerder van het Engels elftal onder 21 en de jeugdteams van Sunderland waarin ik speelde. Die leidinggevende kwaliteiten hebben ze altijd in me gezien.

Ik heb altijd geprobeerd alles op de juiste manier te doen. Ik houd van voetbal. Ik leef goed en gezond, dus in dat opzicht geef ik het goede voorbeeld. Op het veld wil ik een leider zijn, maar ik wilde niet dat er veel gedoe was over mijn aanvoerschap. Ik wil mensen bij elkaar brengen om samen iets te bouwen wat niet kan worden afgebroken. Als mijn teamgenoten naar me kijken, kunnen ze denken: we vertrouwen hem. We zijn bereid voor hem door het vuur te gaan, want hij zou hetzelfde doen voor ons. Ik wil dat we die band hebben. Dat is mijn manier van leidinggeven.

Ik vroeg of ze de aankondiging van mijn aanvoerschap bij Liverpool klein wilden houden. Ik wilde geen video's. Gewoon een paragraaf tekst met citaten en een paar foto's. Veel clubs presenteren zulke nieuwtjes tegenwoordig met allerlei toeters en bellen op hun sociale mediakanalen, maar zo ben ik niet. Zo wilde ik het niet, dat leek me vreselijk. Het zou voor de mensen al moeilijk genoeg zijn om te accepteren dat Stevie er niet meer was. Dan moesten we er niet ook nog eens veel ophef van maken dat ik het van hem zou overnemen.

Ik wist hoe de buitenwereld ertegenaan zou kijken: we gingen van Steven Gerrard – misschien wel de beste Liverpool-aanvoerder ooit en een van de beste spelers aller tijden – naar Jordan Henderson. Ik wist dat veel mensen zich zouden afvragen wat er in vredesnaam aan de hand was, of ze misschien voor de gek werden gehouden. Ik dacht dat de buitenwereld het zo zou zien. Ik wist diep van binnen dat ik voldoende kwaliteiten had om lei-

ding te geven in de kleedkamer, maar ik wist ook hoe het eruit zou zien. Het was in het begin ongemakkelijk en gênant om die armband te dragen.

Ik had in juni 2011 getekend bij Liverpool. Ik had het vooral in de eerste jaren niet altijd makkelijk gehad. Ik speelde niet goed. Of in elk geval niet goed genoeg voor het bedrag dat Liverpool voor mij aan Sunderland had betaald. Als ik na de training thuiskwam in ons huis in Formby, een paar kilometer boven Liverpool, wilde ik alleen zijn. Ik sprak niet met Rebecca, mijn partner. Ik sprak eigenlijk met niemand.

Ik was in die tijd niet het leukste gezelschap, zeker niet voor Bec. We kenden elkaar al vanaf ons elfde, en ze was met me meegekomen vanuit Sunderland. We waren nog zowat tieners. Ze kende me niet meer. Het was alsof er een vreemde in haar huis woonde. Ik vraag me weleens af hoe ze het met me heeft uitgehouden.

Ik heb nog niet zo lang geleden met haar over die periode gesproken. Ik vroeg wat ze van mijn buien vond. Ze zei dat ze gewoon had gedacht dat ik somber was. Dat had ze goed gezien. Ik zat in de put, maar ik sprak er niet over met mijn teamgenoten. Ik sloot mezelf af, alsof ik de anderen niet tot last wilde zijn. Want iedereen heeft wel wat, weet je? Iedereen heeft problemen, dus ze zitten niet te wachten op mijn geklaag over blessures of dat ik op de bank zit. Er was geen schijn van kans dat ik ooit met wie dan ook over mijn gevoelens zou praten. Toen in elk geval nog niet.

Nu kan ik er wel om lachen. In november 2017, toen Klopp er net was, verspeelden we in een wedstrijd tegen Sevilla in de groepsfase van de Champions League een voorsprong van drie doelpunten. Ik vond dat het mijn schuld was. Ik kon mezelf wel voor mijn kop slaan, want ik stond als slot op de deur op het middenveld, dus het was mijn taak om zulke dingen te voorkomen.

Hoewel het de culminatie was van een periode met wissel-

vallige resultaten nam ik de verantwoordelijkheid volledig op me. In zulke situaties ga je over alles nadenken. Ik tenminste wel. Was ik goed genoeg om in dit systeem op zes te spelen? Waarom kregen we zoveel tegengoals, waarom waren we zo kwetsbaar? Wat kon ik doen om het team beter te laten spelen? Ik zocht naar antwoorden. Ik wilde een bijdrage leveren. Ik moest hoognodig met iemand praten. De dag daarna appte ik Adam Lallana, een van mijn beste vrienden, met het bericht dat ik hem zou ophalen en een lift zou geven naar de training. Adam is een slimme gast. Hij is open en zit goed in zijn vel. Hij wist dat er iets speelde. Toen we even zwijgend naast elkaar in de auto hadden gezeten, vroeg hij: 'Is alles oké?' En toen gooide ik het er allemaal uit.

Oké, terug naar die week voor kerstmis 2013, toen ik met Rebecca en Donna in onze keuken in Formby zat te wachten op wat mijn vader te zeggen had. Liverpool was met Arsenal, Manchester City en Chelsea verwickeld in een felle strijd in de Premier League. Ik had voor het eerst in lange tijd het gevoel dat we echt meededen om de titel. Ik was naar Liverpool gekomen met de droom dat we ooit kampioen zouden worden, en ik wilde dolgraag een bijdrage leveren aan onze eerste titel sinds 1990. We hadden de zondag ervoor met 5-0 gewonnen bij Tottenham. Ik had gescoord en een van mijn beste wedstrijden voor de club gespeeld.

Maar mijn vader, die eind vijftig was, bleek slecht nieuws te hebben, dat hij zo lang mogelijk geheim had gehouden. Hij had in november te horen gekregen dat hij ziek was en onder het mes moest, maar hij wilde me niet van mijn stuk brengen in het belangrijkste seizoen van mijn carrière. Voetbal kwam op de eerste plaats. Voetbal was het enige dat ik ooit had willen doen, het enige waarover ik nooit compromissen sloot.

Toen ik nog in de jeugd van Sunderland speelde, ging mijn vader vaak mee naar de Academy of Light om me na de trai-

ning te helpen met mijn voorzetten. Hij speelde me keer op keer de bal toe zodat ik vanaf de flanken wegdraaiende voorzetten kon geven. Hij liet me veel oefenen met mijn zwakkere linkervoet. Hij deed alles wat hij maar kon om me te helpen slagen.

Ik wist dat de andere jongens me weleens uitlachten om mijn harde werk. 'Moet je Hendo zien, die staat nog steeds op het veld, de uitslover.' Dat soort teksten. Ze lieten me koud. Ik vond het heel normaal om extra werk te doen. Het was geen straf. Ik genoot ervan.

Pa wist dat voetbal alles voor me was en dat ik na een moeilijke start bij Liverpool mijn draai had gevonden. Hij wilde mijn momentum niet verstoren, maar nu kon hij niet langer meer wachten.

Hij vertelde uitgebreid dat er een cyste bij hem was verwijderd en dat de artsen een tumor hadden gevonden. Er waren meer onderzoeken gedaan en er was nog een tumor ontdekt, op zijn tong. En hij had keelkanker. Bec begon te huilen, maar mijn vader was erg positief.

Hij vertelde dat hij een operatie moest ondergaan en daarna een post-operatieve behandeling. Hij verzekerde ons dat alles goed zou komen. Want dat doen vaders nu eenmaal. Toen bleef het even stil. Je weet in zulke situaties niet wat je moet zeggen. Ik had me voorgenomen kalm te blijven en mijn vader niet te laten zien dat ik overstuur was. We hebben wat tv gekeken en zijn vroeg naar bed gegaan. Dat was hoe we dat deden. Zo verwerkten we dingen. Maar het was natuurlijk wel zo'n dag die je hele wereld op zijn kop zet.

Ik ben de volgende dag gewoon gaan trainen, alsof er niets aan de hand was. Dat is altijd mijn aanpak geweest. Ik denk dat veel mensen er wel iets in herkennen. We krijgen nieuws te horen dat alles verandert, maar we gaan gewoon door met een parallel leven en doen alsof er niets aan de hand is. En dus ging ik gewoon naar Melwood. Ik vertelde niemand wat ik wist, ik

vertelde niemand over mijn gedachten en ik vertelde niemand dat ik me geen raad wist.

Ons eerste kind, Alexa, was vijf maanden daarvoor geboren, op 5 juli. Ik bedacht dat ze misschien zou opgroeien zonder de kans te krijgen haar opa te leren kennen. Het bleef maar malen. Maar ik hield het allemaal binnen. Ik sloot mezelf af. Ik sprak er met niemand over.

Ik wilde het op de club aan niemand vertellen, omdat ik niet wilde dat het een ding zou worden. Ik wilde niet dat ze me anders zouden behandelen of dat ze er rekening mee zouden houden. Ik zou misschien van tijd tot tijd emotioneel zijn, en ik wilde niet dat ze zouden denken dat ze niet wisten wat ze moesten zeggen. Want het was typisch zo'n situatie waarin je niets kunt zeggen waarvan de ander zich beter gaat voelen. Ik wilde gênante toestanden vermijden.

Ruim een week voor zijn operatie op 14 januari 2014 kwam pa logeren. 'Ik heb je nog nooit zien trainen op Melwood,' zei hij. 'Zou ik misschien een keertje mogen komen kijken?' Normaal gesproken zou ik hebben gezegd: 'Nee, je kunt niet komen kijken.' Maar ik wist wat hij ongezegd liet en ik wist dat ik geen nee kon zeggen.

De onderliggende gedachte van zijn vraag was dat hij niet wist wat er met hem zou gebeuren. Misschien zou hij de operatie en de behandeling niet overleven. Hij wilde dingen doen die hij nog nooit had gedaan. Dingen afstrepen van zijn bucketlist. Dat kwam bij mij hard aan. Zoals ik al zei: ik wilde niet dat ze op de club zouden weten dat hij kanker had. Maar ik kon geen nee zeggen, dus ik had een probleem.

Ik wilde niet dat onze trainer Brendan Rodgers het wist en ik wilde niet dat de andere jongens het wisten. Maar ik bedacht een oplossing. Op 5 januari speelden we op Anfield tegen Oldham in de derde ronde van de FA Cup. We wonnen met 2-0. We zouden de volgende middag een uitloopsessie hebben, een lichte training voor de jongens die hadden gespeeld. Ik zei tegen pa

dat ik hem die dag zou meenemen naar de training.

Ik schreef hem in bij de receptie van Melwood en liep zo snel mogelijk de trap met hem op naar de kantine, in de hoop dat we de trainer of een van de andere jongens niet tegen het lijf zouden lopen. De kantine had een balkon met een mooi uitzicht op de trainingsvelden. Ik dacht dat ik hem daar wel heen zou kunnen smokkelen zodat hij de training kon bekijken. Hij herinnert zich dat hij in goed gezelschap was, want Delfina, de dochter van Luis Suárez, was er ook, en ze had hulp nodig met haar kleurboek.

Ik kon hem niet kwalijk nemen dat hij wilde komen. We zijn inmiddels verkast naar een fantastisch nieuw trainingscomplex in Kirkby, maar ik was dol op Melwood, waar de geschiedenis van de club van alle kanten op je af kwam. Je kon je voorstellen hoe Bill Shankly, de legendarische trainer uit de jaren zestig, bij het oude clubhuis zat dat ooit aan de overkant van het trainingsveld stond, vlak bij de oude ingang op Crown Road. Wat een heerlijke plek! Ik kon het niet geloven toen ik er voor het eerst kwam en fans op paarse kliko's zag staan, zodat ze over de muren heen konden kijken om ons te zien trainen.

De clubtraditie was op Melwood bijna net zo tastbaar aanwezig als op Anfield. Je kon je voorstellen hoe Sir Kenny Dalglish, de trainer die me een contract had aangeboden en de belangrijkste man in de geschiedenis van de club, hier had getraind in de jaren zeventig en tachtig, toen Liverpool als een vorst regeerde over Engeland en heel Europa.

Souness had op Melwood gespeeld, en Tommy Smith, en Alan Hansen en Ray Kennedy en Steve Heighway en Kevin Keegan en Roger Hunt. Ook recente legendes als Stevie, Jamie Carragher en Robbie Fowler. Bob Paisley, Joe Fagan en Ronnie Moran hebben er rondgelopen. En nu traden mijn teamgenoten en ik in de voetsporen van die reuzen.

Maar mijn vader had het ook verdiend om hier te zijn. Hij was een behoorlijk goede golfer geweest, met een handicap van

zeven. Maar toen ik vlak voor mijn zevende verjaardag naar Sunderland mocht, reed hij me altijd naar trainingen en wedstrijden en kon hij minder vaak golfen. Voordat hij er erg in had, was zijn handicap opgelopen tot zeventien.

We bezochten samen de thuiswedstrijden van Sunderland. We gingen altijd met mijn vriend Michael McKeown en zijn vader. Michael was een fantastische jeugdspeler en we dachten dat we samen prof zouden worden. We gingen om de twee weken in het Stadium of Light naar onze helden kijken en droomden ervan dat we daar ooit zelf zouden staan.

En in mei 2003, drie weken voor mijn dertiende verjaardag, ging ik met mijn pa naar Old Trafford voor de finale van de Champions League tussen AC Milan en Juventus. Hij had kaartjes gekregen van zijn zakenpartner Steve Knox, een neef van niemand minder dan Archie Knox, een van de grote mannen van het voetbal. Het was een verrassingstripje dat ik nooit zal vergeten. We zaten in hetzelfde hotel als de vips. Ik zag Archie, en ook Walter Smith, Neil Lennon en Les Ferdinand. De beroemde jockey Frankie Dettori was er ook.

Maar het draaide voor mij natuurlijk om het voetbal. Die wedstrijd ontstak een vuur in me. Ik had nog nooit zoiets meegemaakt. Het was niet eens zo'n bijzondere wedstrijd – het bleef 0-0 en Milan won na strafschoppen – maar ik zal nooit de opgewonden, intense sfeer vergeten die eromheen hing. En ik hoorde voor het eerst de hymne van de Champions League. In het team van Juventus zaten spelers als Gianluigi Buffon, Alessandro Del Piero, Lilian Thuram en Edgar Davids. Milan had helemaal een ongelooflijke ploeg, met legendes als Paolo Maldini, Gennaro Gattuso, Andrij Sjevtsjenko en Andrea Pirlo. Negen jaar later zou ik met Engeland tegen het Italië van Pirlo spelen in de kwartfinale van het EK 2012 in Kyiv. Hij was nog altijd ongenaakbaar.

Maar terug naar die wedstrijd. Toen de muziek begon, zei ik tegen mijn vader: 'Ik wil ook ooit in dit soort wedstrijden

spelen.' Hij glimlachte en knikte zoals vaders knikken. Als hij al dacht dat er weinig kans was dat mijn droom zou uitkomen, hield hij dat voor zich. Hij heeft altijd in me geloofd en misschien had hij wel een voorgevoel dat we zestien jaar later opnieuw samen in een voetbalstadion zouden staan bij de belangrijkste wedstrijd op clubniveau van de wereld.

Op die dag in januari nam ik hem mee naar de kantine van Melwood, waar ik hem voorstelde aan Carol en Caroline, die daar al sinds mensenheugenis werkten. Die twee zijn het kloppend hart van het trainingscentrum. Ze heten je altijd hartelijk welkom, zijn altijd aardig en vrolijk en hebben een aanstekelijk goed humeur. Ik vroeg of ze me een lol wilden doen en goed voor mijn vader wilden zorgen, of ze erop wilden letten dat hij niemand voor de voeten liep en of ze hem naar het balkon wilden brengen. Toen ben ik gaan trainen.

Mijn vader bleek nog iets voor me geheim te hebben gehouden. Hij wilde inderdaad de training zien, maar hij wilde ook de gelegenheid te baat nemen om Brendan te vertellen wat er de volgende week zou gebeuren. Hij wist dat ik dat niet zou doen. Terwijl ik buiten was, zocht hij Brendan op in zijn kantoor om hem op de hoogte te brengen.

Tijdens Brendans eerste zomer bij Liverpool, in 2012, had de club met zijn steun geprobeerd me van de hand te doen. Ze wilden me ruilen voor Clint Dempsey van Fulham. Ik had keihard gewerkt om hem ervan te overtuigen dat ik een plaatsje bij de club verdiende. We hadden inmiddels een goede relatie opgebouwd. Hij had me reserve-aanvoerder gemaakt achter Stevie. Ik vertrouwde hem impliciet en respecteerde hem als coach.

Toen ik die dag na de training naar binnen kwam, liep Brendan op me af. Zodra ik hem zag, begreep ik dat mijn vader hem had verteld dat hij kanker had. Ik begon te huilen. Ik hield het gewoon niet meer in de behandelkamer, en Brendan troostte me. Hij zei dat ik gewoon kon gaan als ik een keer vrij wilde